לא תתייחד עמו אלא בעדים. פירוש בקונטרס משום גט ישן ולפ"ק לטעמיה דפירש בגיטין (דף עג.) דבמהיום אם מתי מגורשת למפרע משעת נתינה ולפ"ז תתייחד עמו משום חשש קידושין כמו המגרש אשתו ונשא עמו בפונדקי בית הלל מוחרים לגרשה מת יהא גט למפרע ולפ"ז תיקשי לחלילה לפ"ז תתייחד עמו שמא יבא עליה והוה ליה גט ישן ותנן[ה] בית הלל מוכרין לפטור בגט ישן ומיהו גט ישן כל שנתייחד עמה מעת שכתבו לה וטעמא גזירה שמא יאמרו גיטה קולס לבעה: **ואפילו על פי עבד. דייה בעבד שהיה עמה[ו]: שלחה גם בשפחתה.** ותשמש בפניה: **רב אשי אמר הא אתא לקמיה דרבא א"ל אין באורחא דנהר פקוד אזלי מיהו לא הוו מיא אמר [ז]רבא מה לי לשקר אי בעי א"ל באורחא דנרש אזלי ואמר ליה אביי [ח]מה לי לשקר במקום עדים לא אמרינן הכי השתא התם ודאי איכא עדים דאיכא מיא הכא ודאי איטמי חששא הוא [ט]ובמקום חששא אמרינן: אם יש עדים אפילו עבד ואפילו שפחה נאמנין: [י]לא תתייחד עמו אלא ע"פ עדים ואפילו ע"פ עבד וע"פ שפחה חוץ משפחתה מפני שלבה גם בשפחתה אמר רב פפי [יא]בשבויה הקילו רב פפא אמר [יב]הא בשפחה דידה הא בשפחה דידיה ושפחה דידה לא מהימנא הא קתני אין אדם מעיד על עצמו הא שפחה דידה מהימנא שפחתה נמי כעצמה דמי רב אשי אמר הא והא בשפחה דידה ושפחה מיחזא חזיא ושתקה התם דשתיקתה מתירתה לא מהימנא הכא דשתיקתה אוסרתה מהימנא השתא נמי אתיא ומשקרא תרתי לא עבדה [יג]כי הא דמרי בר איסק ואמרי לה חנא בר איסק אתא ליה אחא מבי חוזאה א"ל פלוג לי בנכסי דאבא א"ל לא ידענא לך אתא לקמיה דרב חסדא א"ל שפיר קאמר לך דכתיב [א]ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירהו [ב]מלמד שיצא בלא חתימת זקן ובא בחתימת זקן א"ל זיל אייתי סהדי דאחוה את א"ל את לי סהדי [ג]ומסתפינו מיניה דגברא אלמא הוא א"ל לדידיה זיל [ד] אייתינהו את דלאו אחוך הוא א"ל דינא הכי המוציא מחבירו עליו הראיה א"ל [ה]הכי דאיננא לך ולכולהו אלמי חברך השתא נמי אתו ומשקרי תרתי לא עבדי לימא כתנאי זו עדות איש ואשה תינוק ותינוקת אביה ואמה ואחיה ואחותה אבל לא בנה ובתה לא עבדה ושפחתה ותניא אידך הכל נאמנין להעיד חוץ מהימנה ובעלה דרב פפי ודרב אשי תנאי היא דרב פפא [מי] לימא תנאי היא אמר לך רב פפא [ו]כי תניא ההיא במסיחה לפי תומה כי הא [ז]דכי אתא רב דימי אמר רב חנן קרטיגנאה משתעי מעשה בא לפני רבי יהושע בן לוי ואמרי לה רבי יהושע בן לוי מישתעי מעשה בא לפני רבי באדם אחד שהיה מסיח לפי תומו ואמר אני ואמי נשבינו לבין העובדי כוכבים יצאתי לשאוב מים דעתי על אמי ללקט עצים דעתי על אמי [ח]והשיאה ר' לכהונה על פיו: **מתני'** אמר ר' זכריה בן הקצב [ט]המעון הזה לא זזה ידה מתוך ידי משעה שנכנסו עובדי כוכבים לירושלים ועד שיצאו אמרו לו [י]אין אדם מעיד על עצמו: **גמ'** תנא [יא]ואעפ"כ ייחד לה בית בחצרו וכשהיא יוצאה יוצאה בראש בניה וכשהיא נכנסת נכנסת בסוף בניה אבל הכא לא או דלמא לא שנא ת"ש דתניא [יב]המגרש את אשתו לא תנשא בשכונתו ואם הכניס עמהם שלח יתייחדו: **וכשהיא נכנסת נכנסת בסוף בניה.** כדי שלא יהא הול והיא במלר והכניס מבחוץ: **בגרושה.** כהן שגירש את אשתו מהו לדור עמו במלר: **לא תנשא בשכונתו.** לפי שמכירה ברמיזותיו וקריצותיו שמא יבוזו לידי עבירה: ומס

מה לי לשקר. מי נעשית למרה נחדיתי: במקום עדים. לתנן סהדי דכל שעתא מיכא מיא: **ודלי ליטמי.** במיה: **לא תתייחד עמו.** במסכת גיטין היא. שכיב מרע שכתב ומסר גט לאשתו על מנת שאם ימות גט למפרע ולא תיקשי לחלילה לא תתייחד עמו שמא יבא עליה והוה ליה גט ישן ותנן בית הלל מוכרין לפטור בגט ישן ומיהו גט ישן כל שנתייחד עמה מעת שכתבו לה וטעמא גזירה שמא יאמרו גיטה קולס לבעה: **ואפילו על פי עבד. דייה בעבד שהיה עמה[ו]: שלחה גם בשפחתה.** ותשמש בפניה: **רב אשי אמר הא אתא לקמיה דרבא א"ל אין באורחא דנהר פקוד אזלי מיהו לא הוו מיא אמר [ז]רבא מה לי לשקר אי בעי א"ל באורחא דנרש אזלי ואמר ליה אביי [ח]מה לי לשקר במקום עדים לא אמרינן הכי השתא התם ודאי איכא עדים דאיכא מיא הכא ודאי איטמי חששא הוא [ט]ובמקום חששא אמרינן: אם יש עדים אפילו עבד ואפילו שפחה נאמנין: [י]לא תתייחד עמו אלא ע"פ עדים ואפילו ע"פ עבד וע"פ שפחה חוץ משפחתה מפני שלבה גם בשפחתה אמר רב פפי [יא]בשבויה הקילו רב פפא אמר [יב]הא בשפחה דידה הא בשפחה דידיה ושפחה דידה לא מהימנא הא קתני אין אדם מעיד על עצמו הא שפחה דידה מהימנא שפחתה נמי כעצמה דמי רב אשי אמר הא והא בשפחה דידה ושפחה מיחזא חזיא ושתקה התם דשתיקתה מתירתה לא מהימנא הכא דשתיקתה אוסרתה מהימנא השתא נמי אתיא ומשקרא תרתי לא עבדה [יג]כי הא דמרי בר איסק ואמרי לה חנא בר איסק אתא ליה אחא מבי חוזאה א"ל פלוג לי בנכסי דאבא א"ל לא ידענא לך אתא לקמיה דרב חסדא א"ל שפיר קאמר לך דכתיב [א]ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירהו [ב]מלמד שיצא בלא חתימת זקן ובא בחתימת זקן א"ל זיל אייתי סהדי דאחוה את א"ל את לי סהדי [ג]ומסתפינו מיניה דגברא אלמא הוא א"ל לדידיה זיל [ד] אייתינהו את דלאו אחוך הוא א"ל דינא הכי המוציא מחבירו עליו הראיה א"ל [ה]הכי דאיננא לך ולכולהו אלמי חברך השתא נמי אתו ומשקרי תרתי לא עבדי לימא כתנאי זו עדות איש ואשה תינוק ותינוקת אביה ואמה ואחיה ואחותה אבל לא בנה ובתה לא עבדה ושפחתה ותניא אידך הכל נאמנין להעיד חוץ מהימנה ובעלה דרב פפי ודרב אשי תנאי היא דרב פפא [מי] לימא תנאי היא אמר לך רב פפא [ו]כי תניא ההיא במסיחה לפי תומה כי הא [ז]דכי אתא רב דימי אמר רב חנן קרטיגנאה משתעי מעשה בא לפני רבי יהושע בן לוי ואמרי לה רבי יהושע בן לוי מישתעי מעשה בא לפני רבי באדם אחד שהיה מסיח לפי תומו ואמר אני ואמי נשבינו לבין העובדי כוכבים יצאתי לשאוב מים דעתי על אמי ללקט עצים דעתי על אמי [ח]והשיאה ר' לכהונה על פיו: **מתני'** אמר ר' זכריה בן הקצב [ט]המעון הזה לא זזה ידה מתוך ידי משעה שנכנסו עובדי כוכבים לירושלים ועד שיצאו אמרו לו [י]אין אדם מעיד על עצמו: **גמ'** תנא [יא]ואעפ"כ ייחד לה בית בחצרו וכשהיא יוצאה יוצאה בראש בניה וכשהיא נכנסת נכנסת בסוף בניה אבל הכא לא או דלמא לא שנא ת"ש דתניא [יב]המגרש את אשתו לא תנשא בשכונתו ואם

לא תתייחד עמו אלא בעדים. פירוש בקונטרס משום גט ישן ולפ"ק לטעמיה דפירש בגיטין (דף עג.) דבמהיום אם מתי מגורשת למפרע משעת נתינה ולפ"ז תתייחד עמו משום חשש קידושין כמו המגרש אשתו ונשא עמו בפונדקי בית הלל מוחרים לגרשה מת יהא גט למפרע ולפ"ז תיקשי לחלילה לפ"ז תתייחד עמו שמא יבא עליה והוה ליה גט ישן ותנן[ה] בית הלל מוכרין לפטור בגט ישן ומיהו גט ישן כל שנתייחד עמה מעת שכתבו לה וטעמא גזירה שמא יאמרו גיטה קולס לבעה: **ואפילו על פי עבד. דייה בעבד שהיה עמה[ו]: שלחה גם בשפחתה.** ותשמש בפניה: **רב אשי אמר הא אתא לקמיה דרבא א"ל אין באורחא דנהר פקוד אזלי מיהו לא הוו מיא אמר [ז]רבא מה לי לשקר אי בעי א"ל באורחא דנרש אזלי ואמר ליה אביי [ח]מה לי לשקר במקום עדים לא אמרינן הכי השתא התם ודאי איכא עדים דאיכא מיא הכא ודאי איטמי חששא הוא [ט]ובמקום חששא אמרינן: אם יש עדים אפילו עבד ואפילו שפחה נאמנין: [י]לא תתייחד עמו אלא ע"פ עדים ואפילו ע"פ עבד וע"פ שפחה חוץ משפחתה מפני שלבה גם בשפחתה אמר רב פפי [יא]בשבויה הקילו רב פפא אמר [יב]הא בשפחה דידה הא בשפחה דידיה ושפחה דידה לא מהימנא הא קתני אין אדם מעיד על עצמו הא שפחה דידה מהימנא שפחתה נמי כעצמה דמי רב אשי אמר הא והא בשפחה דידה ושפחה מיחזא חזיא ושתקה התם דשתיקתה מתירתה לא מהימנא הכא דשתיקתה אוסרתה מהימנא השתא נמי אתיא ומשקרא תרתי לא עבדה [יג]כי הא דמרי בר איסק ואמרי לה חנא בר איסק אתא ליה אחא מבי חוזאה א"ל פלוג לי בנכסי דאבא א"ל לא ידענא לך אתא לקמיה דרב חסדא א"ל שפיר קאמר לך דכתיב [א]ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירהו [ב]מלמד שיצא בלא חתימת זקן ובא בחתימת זקן א"ל זיל אייתי סהדי דאחוה את א"ל את לי סהדי [ג]ומסתפינו מיניה דגברא אלמא הוא א"ל לדידיה זיל [ד] אייתינהו את דלאו אחוך הוא א"ל דינא הכי המוציא מחבירו עליו הראיה א"ל [ה]הכי דאיננא לך ולכולהו אלמי חברך השתא נמי אתו ומשקרי תרתי לא עבדי לימא כתנאי זו עדות איש ואשה תינוק ותינוקת אביה ואמה ואחיה ואחותה אבל לא בנה ובתה לא עבדה ושפחתה ותניא אידך הכל נאמנין להעיד חוץ מהימנה ובעלה דרב פפי ודרב אשי תנאי היא דרב פפא [מי] לימא תנאי היא אמר לך רב פפא [ו]כי תניא ההיא במסיחה לפי תומה כי הא [ז]דכי אתא רב דימי אמר רב חנן קרטיגנאה משתעי מעשה בא לפני רבי יהושע בן לוי ואמרי לה רבי יהושע בן לוי מישתעי מעשה בא לפני רבי באדם אחד שהיה מסיח לפי תומו ואמר אני ואמי נשבינו לבין העובדי כוכבים יצאתי לשאוב מים דעתי על אמי ללקט עצים דעתי על אמי [ח]והשיאה ר' לכהונה על פיו: **מתני'** אמר ר' זכריה בן הקצב [ט]המעון הזה לא זזה ידה מתוך ידי משעה שנכנסו עובדי כוכבים לירושלים ועד שיצאו אמרו לו [י]אין אדם מעיד על עצמו: **גמ'** תנא [יא]ואעפ"כ ייחד לה בית בחצרו וכשהיא יוצאה יוצאה בראש בניה וכשהיא נכנסת נכנסת בסוף בניה אבל הכא לא או דלמא לא שנא ת"ש דתניא [יב]המגרש את אשתו לא תנשא בשכונתו ואם

במסיחה לפי תומה. ואפילו הכי היא ובעלה מינן נאמנין מע"ג דיחסן חוכל חלות (לעיל דף כו.) היה נאמן על עצמו במסיח לפי תומו הני מילי לתרומה אבל הכא מעלה עשו ביוחסין [ו] [לאמר ר"י דמסיח לפי תומו מינו כשר [ז] אלא לעדות אשה דרבנן כדאמר ביבמות ומכל מקום הקילו]: ומס

תרתי לא עבדי. שימקו ולא יעידו החמת ועוד שימרו שקר וכן גבי שפחה:

קח א מיי' פ"ד מהל' סכירות הלכה ג סמג עשין פט (טוש"ע חימן סימן סט):

קט ב מיי' פי"ח מהל' מיסורי ביאה הלכ' כח טוש"ע אה"ע סי' ז סעיף י:

קי ג מיי' פ"ח מהל' גירושין הל' ב סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סי' קמח סעיף ב:

קיא ד מיי' פי"ח מהל' מיסורי ביאה הלכ' יט סמג לאוין קכו טוש"ע אה"ע סי' קמח סעיף ב:

קיב ה מיי' פ"ג מהל' עדות הלכה יב סמג עשין קט טוש"ע ח"מ סי' כח סעיף ה:

קיג ו מיי' פי"ח מהל' מיסורי ביאה הל' יט טוש"ע אה"ע סי' ז סעיף ב:

קיד ז מיי' שם הלכה יח טוש"ע שם סעיף ג:

קטו ח מיי' שם הלכה יט טוש"ע שם סעיף ב:

קטז ט מיי' שם הלכה כה טוש"ע שם סעיף ט:

קיז י מיי' פכ"ל שם הלכה כז סמג לאוין קכו טוש"ע אה"ע סי' ו סעיף ז: וסי' קיט סעיף ז:

הגהות מהר"י לנדא

(ז) תום' ד"ה כמסיחה. נלפ"ד לעדות אשה כלאמר ניכמות וכלפ כשניים דרבנן הקילו כפ"ל:

תוספות רי"ד

אינשיטא ולקולא עבדי' בעי ר"א לא נחבאתי ולא נטבאתי מהו מי אמרינן מה לי לשקר במקום חששא אי לא. ולא אינשיטא ולקולא עבדי': ואם יש להן עדים אפילו עבד ואפילו שפחה ואפילו שפחה דידה מהימני ורמינהו לא תתייחד עמו אלא בעדים אפילו עבד ואפילו שפחה חוץ משפחתה מפני שלבה גם בשפחתה. פי' גבי שכ"מ שנתן גט לאשתו דחיישינן שמא יבוא עליה ותהי' צריכה גט שני שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות. ואסיק ר"א הא והא בשפחה דידה ושפחתה מיחזא ושתקת התם דשתיקותא מתירתה לא מהימנא והכא דשתיקתה אוסרתה מהימנא השתא נמי אתיא ומשקרא תרתי לא עבדי. פי' חדא ששותקת מלהעיד האמת ועוד שתעיד שקר. תנא זו עדות כשר איש ואשה תינוקת ותינוק אביה ואמה אחיה ואחיותה אבל לא בתה ובנה. פי' זו עדות של שבויה כל אלו כשרין להעיד ואם הבן מסיח ל"ת ואומר אני ואמי נשבינו לבין העובדי כוכבים ויצאתי לשאוב מים וללקוט עצים ודעתי על אמי והשיאה ר' לכהונה על פיו. פי' מסיח ל"ת יקרא כ"ז שלא בא לפני ב"ד להעיד אלא מספר עם חבירו. והשומעים מפיו מגידים לב"ד וכ"מ שהעבד ואשה נאמנים גם הקטן נאמן ולגבי מת בעלך שעבד ואשה נאמנים כדתנן

תורה אור השלם

1. וַיַּכֵּר יוֹסֵף אֶת אֶחָיו וְהֵם לֹא הִכִּרֻהוּ׃

בראשית מב ח

הגהות הב"ח

(ה) גמ' זיל אייתי לאת: **(ו)** רש"י ד"ה דשמא (דלקמן לה לגבירתה לו) עש"מ וכ"ב ס"ל אין זה: **(ז)** ד"ה זיל אייתי לאת: **(ח)** תום' ד"ה אמר וכו' לפ"ז נאמר כלום לרבנים כל"ל ותי' לך ותי' עליו נמחק: **(ט)** בא"ד להעיד שיעידו כל"ל ותי' עליך נמחק:

מוסף רש"י

מה לי לשקר במקום עדים. לתנן סהדי שאין אומו הדבר בלא מיס (ב"מ פא:). **לא תתייחד עמו.** (בכורות לו.). **לא תתייחד עמו.** זה שנתן גט ואמר לה מהיום אם מתי, לא תתייחד עמו, שמא יבא עליה, לאיכא למ"ד מיישינן שמא בעל לשם קדושין ולריכה גט שני, ולמאן דלא מיישינן כאן שנתן גט ואמר להתייחד עם ספעייה (גיטין עג.). **בשבויה הקילו.** דמשמע בעלמא הוא לאיכא שמא נעלה לעובד כוכבים ונפשלה לכהונה (לעיל הכג.) דספיקא בעלמא הוא (ב"ק קיד:). **אתא ליה אחא מבי חוזאה.** שהלך לפניו לבי מחתי ונשא שם אשה וילדה לו שם זה ומזר מרי לכאן וילד לנכבי לפניו וכא זה אמריו לזמן מרוחה ותנע שלקו (ב"מ לט:). **שפיר קאמר לך.** שתינו מכירך ויתן זה רמזות, שכשיצא מאלנך לא היה לך תמיות שתיית זקן ועכשיו בשא בתתיות זקן (שם). **ויכר יוסף את אחיו.** שכשפירש מהן כבר היו תתומי זקן: **לא תתייחד עמו.** לפי שהיה כהן יחד לה בית בחצירו כשהיא יוצאה יוצאה בראש בניה וכשהיא נכנסת נכנסת בסוף בניה. ופי' כדי שלא יתייחדו. בעי אביי מהו לעשות כן בגרושה. פי' לדור עמה בחצר התם בשבויה היקילו אבל הכא לא. א"ד ל"ש.